

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. június 25

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 51. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábs petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Az első érettségi után.

Kézdivásárhely, jun. 24.

E hely valójában a politikáé. Adjuk át ez alkalommal a kulturának, kiesiny városunk és vidéke közmívelődésének, mely a napokban, hosszú évtizedek küzdelme, forró vágya után, diadalhoz jutott: a kézdivásárhelyi róm. kath. főgimnáziumban megtörtént az első érettségi vizsgálat.

Egy szép álom vált valóra. Egy édes remény ment teljesedésbe, boldogságot, örömet, áldást terjesztve szét a székely szülők és székely ifjuság szívében, mívelődését sovárgó lelkében.

Az olvasó közönség előtt hétköznapi jelenség, nem is jelenség, csak egyszerű dologszámba mehet ez az első érettségi vizsgálat híre. A mindennapiért küzdő székely iparosnak és földmivesnek azonban isten áldásaként, tüneményszerű, sokáig, még ezelőtt két évvel is, hihetetlennek látszó eseményt képez, melynek megvalósulására ezrek és ezrek imája szállt föl az Alkotóhoz.

És méltán. Hiszen a nyolczosztályu főgimnázium, az érettségi, nemcsak a székely kultúra emelkedését jelenti vidékünkön, de a kenyeret is, melyhez eddig szegény népünk tanulni vágyó ifjuságának alig 25—30 százaléka juthatott el — az anyagi erők korlátolt volta avagy hiánya miatt.

Legyen hát az első szó, melyet az érettségi után elmondunk: a háláé az Alkotó iránt, ki szent kegyelmével megsegítette az érte küzdőket, hogy: az „Ige testé lőn!”

A második szó legyen a köszönet és hála kifejezése azon fenkölt szellemű lelkes férfiak iránt, kiknek lankadatlan munkája nélkül ma aligha üljük az első érettségi diadalát, a kiknek „l e g y e n” szavára teljesült hetvenezer székely ember hő vágya, vált valóra boldog, édes álma!

Székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly püspök, és szentkatalnai Pál István az iskola fentartó erdélyi r. k. status részéről; hatálykai Potsa József v. b. t. t. főispán, ugyis, mint a főgimnázium főgondnoka, vármegyénk s a székelység részéről; Dr. Bánffy Zsigmond a helyi intelligencia s Hassák Vidor igazgató az intézet részéről, azok a lelkes egyének, kiknek nevők fénye, nemes akarata, törhetetlen erélye, lángoló lelkesedése és a székely nép iránti szeretete biztosította főgimnáziumunk fejlődését és mai felvirágzását. Legyen áldás életükön!

És igazi, hazafias elismerés illesse Dr. Wlassics Gyula kultuszminisztert, ki azon

erős meggyőződésben, hogy „a székelység megerősítése az életerős nemzeti politika tengelye”, nem késett az állam hatóságos segélyét biztosítani s Dr. Elischer József kir. főigazgatót, ki szíve melegével karolta fel az intézet ügyét s ki alapos, megokolt felterjesztéseivel megnyerni, biztosítani törekedett az állam támogatását.

És végül méltó köszönet, őszinte hála mindazoknak, kik alapítványok tételével igyekeztek az intézet alapját erősíteni s ezzel jelentékenyen közreműködni annak életrehívásában.

Az első érettségi sikere legyen buzdító hatással a székely tanuló ifjuságra, hogy minél többen igyekezzenek ahhoz eljutni, s általa maguknak s a székelységnek szellemi és anyagi kincseket gyűjteni.

Legyen Isten áldása az intézet kiváló képzettségű, fáradhatatlan, lelkes tanári karán; önzetlen buzgó fáradozásait kövesse jövőben is az első érettségihez hasonló fényes siker, hogy századokon át legyen az intézet a vallásos hit, tiszta erkölcs és valódi hazaszeretet melegágya, a székelység mentsvára!

V. K.

Kormányváltozás.

Bécsből hítfőn Budapestre jött gróf Khuen-Héderváry Károly horvát bán, hogy kitapasztalja a politikai helyzetet abból a tekintetből, hogy alakíthatna-e ő a mai nehéz viszonyok között miniszterumot Magyarországon. A szabadelvű pártkörben, bár nem dörgő éljenzéssel, de nagy előzékenységgel fogadták a jövő emberét, aki előre kijelentette, hogy ő esetleges miniszterelnöksége létrejövételével nem zsarnokoskodni jön — mint róla híresztelik — hanem békét teremteni. Elég jó benyomást keltett politikai körökben az a szándéka is, hogy az ellenzéki pártok vezérfejrőinél is informáltatja magát. A bán miniszterelnök-jelöltségét a szabadelvű párt minden ányalata eddig elég kedvezően fogadta, még az orthodox szabadelvűek is, akik azt reménylik, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly politikája az ő politikájuk lesz, ami azonban valószínűleg ki van zárva. Gróf Héderváry a maga miniszteriumát bizonyosan megalakíthatja, sok függ azonban attól is, hogy kiket vesz be ebbe a miniszteriumba, mert az már fényt fog vetni jövő politikai irányzatára. De a legtöbb attól függ, hogy visszavonja-e, vagy felfüggeszti-e a katonai javaslatok tárgyalását s ezekkel szemben hoz-e biztos nemzeti engedményeket Magyarországnak, mert vállalkozása csak ebben az esetben sikeres.

Az események közül följegyzésre méltó, hogy a függetlenségi és 48-as párt és a néppárt akciójára csütörtökre gróf Apponyi Albert a házszabályok rendelkezése szerint ülésre hívja a képviselőket, ahol a függetlenségi serelemnek fogják hirdetni, hogy a király miért intézi Bécsben a magyar kormányválság dorgát. Ezen az ülésen Széll Kálmán még mint miniszterelnök fog szerepelni — s együtt lesz ő kormánytagjaival is, így együttesen talán utoljára,

mert szombatig valószínűleg megalakul az új kormány, mely — ha a bánat fogja megbizni a király, — Széll Kálmán s Láng Lajoson kívül — mint vélik — mind a régi miniszterekből fog állani.

A bán programja.

Politikai körökben egész határozottsággal állítják s ezt Széll Kálmán miniszterelnök is megerősítette, hogy Khuen-Héderváry Károly horvát bán kormányzati programja azonos Kossuth Ferencz határozati javaslatával. A bán elejti a katonai követeléseket s pusztán arra szorítkozik, hogy költségvetést, a kiegyezési javaslatokat letárgyalhassa s a tavaly megajánlott létszám alapján kérje az ujonczok megajánlását.

A függetlenségi párt táborából kiszivárgott hírek szerint ma már a függetlenségi párt nem tartja kielégítőnek ezt a programot. Mert a párt ma már nem a kibontakozást keresi, hanem nemzeti engedményeket követel.

Egy néhány szó a vidéki színészetről.

Székely-Udvárhely, 1903. jun. 16.

Sajnos, hogy ma napság erről az egyről esik a legkevesebb szó. Ez az egy az, ami nem érdekkel senkit, amivel nem törődik senki, mert hát ki is bajlódna a nemzet ez igazi napszamosainak: a vidéki színészetről nyomoruságával, akkor midőn ennél kényelmesebb dologgal is foglalkozhatnak a — semmit tevésével.

Olybá képzelem a vidéki színészet jelenlegi állapotát, mint a felvidéki drótos fiu helyzetét. — Még alig lép be jóformán a sorduló korbba, már is a nyakába akasztják a tarisznját, a drótost s utnak engedik a nagy világnak, aztán éljen ha tud. És a kis drótostól él is. Faluról-falura bejárja az egész országot s mindenütt akad valami munka, a miből aztán eltengi napjait. A sorsával ki sem törődik. Nem kérde senki vajjon van-e hova lehajtsa fejét, nem éhes, nem szomjas. Ha elvégezte munkáját, elteszi az azért kapott pár garast s tova áll egy házzal, a jobb jövő reményében.

Ilyen a mi vidéki színészetünk is.

Senkinek sincs gondja rá. De azért még is él s küzd a nemzeti eszméért. Küzd, fárad, dolgozik s nem kérde tőle senki vajjon meg van-e érte a kellő jutalom.

Nem kérde, mert bizonytal tudják, hogy az a nehéz munkával szerzett kenyér még nem jutalom. Csak eszköz a további munkára.

A vidéki színészet mostani szervezetében főnn nem állhat soká. Reformálni kell azt, mert különben a cél — az etikai célt értem — elérve soha sem lesz.

Nem szabályokkal, nem rendeletekkel lehet a vidéki színészet helyzetén javítani, hanem társadalmi szövetkezés útján.

Az ugynevezett színügyi bizottságot, melyek egy-egy város színügyeit volnának hivatva intézni nem eléggé mozgékony szervezetek.

A felügyeleti jogot szívesen vindikálják maguknak, ellenben a színészetenk s speciáliter az épen működő társulatnak anyagi érdekének előmozdításán legkevésbé sem fáradoznak.

A nem rég szervezett főfelügyelőségről, erről a kárthágói örökségről pedig ne is szóljunk.

Nevetséges egy intézmény az egész, melynek mi létalapja sincsen.

Ép mikor e sorokat írom, olvasom a fővárosi lapokból, hogy Balassagyarmaton, mely közömbösséggel kell megküzdnie a Szabadhegyi jól szervezett társulatának.

Bizony szomorú dolog ez! De hol a hiba?

Nem sokáig kell keresnünk azt, hogy megtaláljuk első sorban az u. n. színügyi bizottságban, s másod sorban pedig magában a közönségben.

Szomorú, de való, hogy közönségünk még mindig nem bír elég fogékonysággal az iránt, hogy belássa, miszerint amit színházra fordít az nem kiadott pénz, nem fölösleges kiadás, hanem épp oly szükséglete a léleknek, mint a testnek a jó táplálék, mely nélkül ép, egészséges testi szervezetet el sem képzelhetünk.

Nem luxus kiadás az, mit az ember a színházra költ, hanem egy befektetett tőke, mely bőven meghozza a maga gyümölcsét.

Azonban mint mindenre úgy a színházba járásra is a közönséget szervezni kell. Szervezni, mert olyan ez a mi közönségünk, hogy magától mint sem tesz, szereti mindenben a mások vezetését accepetálni, s mindaddig maga önállóan nem cselekszik, míg másokat cselekedni nem lát.

S a szervezésnek munkája a társadalomra vár.

Minden vidéki város társadalmának meg van a maga vezető eleme. E vezető elem volna aztán hivatva kezébe venni a szervezés munkáját.

Alkossanak maguk között csak egy bizottságot s ragadják ki a közönséget a közömbösségből.

Vegyék csak kezükbe a bérlet gyűjtést, személyes ismeretségük, befolyásukkal hassanak oda, hogy az a színházgató ne legyen kénytelen gyatra anyagi viszonyok között — természetesen gyatra előadást produkálni s így a közönséget a színházról elidegeníteni.

Értesse meg ez a tisztán nemzeti érdekek szempontjából alakult bizottság, hogy a színház egy oly iskola, melyben kis tandíjjal nagy életfilozófiára tehetünk szert, s midőn erre adozunk, ugyan akkor a hazafiság oltárán is áldozunk, mert a színészet a nemzeti eszme hirdetője, apostola, melyért áldozatokat hoznunk ép úgy szükséges és kell, mint minden olyanért, mely egyszer nemzeti érdekeket szolgál.

Ez a bizottság kezdené meg tehát a bérlet gyűjtést s mikormár, kilátás lehet arra, hogy az a társulat minden anyagi gond nélkül kezdheti meg (24 előadásnál rendszeren nem kevesebb) működését, tudassa azt a társulat igazgatójával, ki viszont jövetelét legalább is egy hónappal előbb közölni volna köteles a bizottsággal.

Én azt hiszem, hogy ha ez az általam fixírozott bizottság, minden városban megalakulna s kezébe venné a szervezés munkáját nem lenne okuk a direktoroknak panaszkodni. De így, — mikor mindent

magának az igazgatónak kell elvégeznie, a közönség pedig csak éppen abban van segítségére, hogy mikor teljesen ki tudná elégíteni az igényeket egyszerűen nem jár színházba, ne csodálkozzunk azon, ha ma Szabadhegyről, holnap másról s holnapután harmadról halljuk a szomorú hírt, hogy a közönség indolentiája miatt anyagi hiányában még tovább menni is képtelen.

Ha megvárjuk, hogy valamely társulat jót produkáljon, legyünk mi is segítségükre, mert különben úgy járunk vele, mint a gazda, ki egy és ugyanazon földjéről munka nélkül kétszeres termést ohajtott s semmit sem nyert.

(Folyt. köv.)

Színészet.

— Polgár Béla Kézdivásárhelyen. —

Junius 20-án a bájos és kedves „Bob herceg”-ben gyönyörködött újból a közönség, mely a mű szépségével annyira eltelt az első előadáson, hogy ma is zsúfolt házban nézte végig a minden ízében sikerült összevágó, gondos előadást. Szívesen ismételtük, hogy Koppán Margit, mint a multkor, úgy ma is readikvül csinos és bájos Bob herceg volt, eleven játékaival és csinos énekszamaival egyaránt hódított; Szilágyi Erzsike Annie szerepét szokott kedvességével személyesítette, tiszta csengésű, üde hangján előadott bájos dalaival ma is sok gyönyört szerzett; szóval ő és Koppán már egészen beférkőztek a közönség szívébe, mely sokszoros kihívásban, mindegyre fel-felugzó tapsokban és ismételtetésben adott kifejezést teljes meglepedésének és őszinte tetszésének. Szász Anna a királynő szerepét igen jól alakította s csak jót mondhatni Szathmárynéról is, ki Viktoria hercegnőt személyesítette. A fiúfiak közül Rátkayt kell kiemelnünk és ezt is szívesen tesszük, mert mint mindig, úgy ma este is igen gondosan, pompáson játszott, s sikerült kupléival meg nagyban emelte a kitűnő kedélyhangulatot, melyet az előadással az összes szereplők egyikezték megteremtini.

Szörögh is elég gonddal adta Plumpuding borbélyt s Sopronyi és Horty is sokat mulattatták a közönséget a Hoppmester s a tánczmester szerepében.

A Bob herceget a közönség — azt hisszük, hogy még harmadszor is szívesen meg fogja tekinteni.

Vasárnap e hó 21-én Szebenburger Károly történelmi színműve, a „Botyán Genralis” került színre, nem éppen telt ház mellett. Alakításában a nála megszokott sikerrel játszotta Szathmáry Lajos a czimszerepet, ép így „Gróf Forgách Julia” szerepét

művészies játékban mutatta be Szász Anna. Nem is említve B. Polgár B. ügyes előadását („Fekete M.”) a közönség tetszését, Kendi Boriska („Ameli”), Rátkay Sándor („B. Kiss János”) és Szathmáryné (Grassalkovich) ez alkalommal is megnyerték.

Dicséret illeti a darabban előforduló kurucz dalok éneklőit: Kemény L., Szörögh Gy. és Róna V. t, azon megjegyzéssel, hogy a siker e téren még nagyobb lett volna, ha a közönség viharos tapsát tekintetbe vették volna, és ujjazó óhaját másodszor teljesítik.

Az egész előadásra csak az a megjegyzésünk, hogy az összsiker elérését egy néhány szereplőnek „szerep nem tudása” akadályozta meg.

Junius 23-án Rákossynak a vígszínházban nagy sikert aratott bohózata. „A képviselő ur” került színre kevés számú közönség jelenlétében. A darab maga eléggé figyelemre méltó; alkalmas hatás előidézésre. Színélei ugyan nem sokat cselekszenek, de ötletekben, meglepő fordulatokban gazdag. A közönség jól is mulatott mindvégig. Maga az előadás is jól sikerült. Különösen Rátkay (Bodollay Karesi) mulattatta a közönséget nyugodt, szabatos játékaival. De dicséretre méltóan alakítottak még: Kendi Boriska (Lili), Szabolcsiné (Eszter), Szathmáry Lajos (Bodollay Károly), Szörögh (Péntek Tóbiás), Vásárhelyi (Puppenheim), Kemény (Csöpok).

TANÜGY.

Tanfelügyelői utasítás. A kultuszminiszteriumban elkészültek a tanfelügyelői munkakör felszabadítása, a központi adminisztráció decentralizálása céljából szükséges új utasítással. Az új utasítás felöleli mindazt, a mi a tanfelügyelőnek az állami főfelügyelet gyakorlása, a népoktatás külső és belső ügyeinek vezetése és ellenőrzése körül szem előtt tartania és követnie kell. A belügy-, pénzügy-, kereskedelemügyi és igazságügyi minisztereknek, valamint az illetékes szakköröknek véleménye után a népoktatási ügyosztály tanulmányozni s a szükséghez képest fogja szövegezni az utasítást, mely 1904. év január hó 1-én lépne életbe.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** A király hatálykai Pötsa Ferencz, pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak a harmad osztályú vaskoronarendet adományozta.

— **Érettségi vizsga.** A kézdivásárhelyi római kath. főgimnáziumban múlt pénteken, szombaton egész napon és vasárnap délelőtt folyt le az első érettségi vizsgálat, Dr. Elischer József, kir. ta-

TÁRCZA.

Tanév végén.

Mikor hideg, nyomasztó tél után megjelenik az első fecske, vagy gólya: bizony lehet tudni, hogy itt van a tavasz.

Mikor pedig a szépen feldíszített termekben elhangzik az utolsó vizsgai felelet is, s a diáksereg vígan, szomorkodva tér vissza a szülői házhoz s elbeszéli kiki tíz hónapon át szerzett tapasztalatait, élményeit: naptár nélkül is mindenki tudja, hogy itt van a nyár.

Már napok óta hullámszik az utcákon a vadonat új ruhába bújtatott mindkét nembeli ifjuság s már egy része átesve a vizsgák izgalmas jelenetein, várva-várja a perezet, midőn újra megpillanthatja a kis udvart, melynek minden egyes tárgya egy mesés, gazdag mult édes emlékeit idézi fel az emlékezetbe s melynek zugaiban oly szép jövőről szötte a gyermeki képzelődés az ábrándok édes, titkos szárait.

Az apa, anya tárt karokkal várja becézgetett, tíz hónapon át nem látott kedves gyermekét s a viszontlátás öröme könnyeket csal a szemekbe, szótlanul lesz a csevegő ajak s elesattan a viszontlátás mézédés csókja.

A testvérek kicsiny hada is előszalad, tágra nyitott szemekkel bámul e szokatlan sürgés forgá-

son s mintha nem is az édes testvérke érkezett volna meg, csak bámul, csak csodálkozik.

Hja! tíz hónapja, hogy elment szegényke s azóta tán el is feledték őt a kicsiny testvérek. De összebarátkoznak, összecsókolják egyik a más s aztán szent a békeség. Előhozza kiki a játékszerét, megmutogatja a messziről hazajött testvérnek s elkezdnek játszani.

A hazaérkezett kis testvér is egészen otthoniasan kezdi érezni magát gügyögő kis testvérei között s hozzálát ő is a játékhoz s feledve lesznek a könyvek, a melyek tíz hónap alatt annyi kint, annyi gyötrelmet okoztak.

Mindnyájan harmoniába olvadnak össze; majd megered piczi nyelvük s mesélnek egymásnak szépeket, rőzsásakat. . . .

A szülők pedig boldogan, esendes melánkhóliával személik a játszadozó kis sereget, melyből annyi édes reményük megvalósulását helyezik.

Bíró Lajos.

Az „Erzsébet” árvaleánynevelő-intézet egy éve.

— Titkári jelentés 1903-ról. —

(Folyt. és vége.)

Még egy néhány fontosabb dolgot kell a tisztelt közgyűlésnek bejelenteni, és pedig:

1. Elnök grófnő öméltsága Nagy Sára intézeti

árvának vizsgálati költségeinek fedezésére 100 K. ajándékot adott.

2. Gróf Mikes Ármán ur öméltsága ajánlatot tett, hogy Bálványos főúrnak az árvák részére építendő üdülő házhöz ingyen helyet ad.

Mindkét nemes szívű adomány méltó, hogy a közgyűlés a grófi párnak mondjon hálás köszönetet.

3. A keresk. miniszter ur, a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara ajánlatára intézetünknek 3 drb varrógépet adományozott;

4. Az intézetünk tulajdonát képező s elvesztettnek hit Fröbel részvény értéket — báró Szentkreszty Zsigmond ur kegyes közbenjárására, Kolozsvár városa kifizette;

5. A Singer-cég által rendezett himző tanfolyamban aug. 2-16-ig részt vett Czizler Teréz intézeti árva s a himzőből vizsgálatot tett;

6. A gazdasági osztály részére mult évben 1100 korona értékben új gépek szereztek be.

Ezekben jó formán mindent elmondotam, mi intézetünk mult évi történetében érdekel birhat s most már az intézet vezetéséről kell néhány szót szólnom.

Mély tisztelettel és hálával kell megemlékezni első sorban elnökünk grf. Mikes Ármán öméltságról, ki az elnöki székekkel együtt átvette elnök bárónétól mindazon fényes tulajdonokat, melyet évtizedeken megszoktunk nála látni. Ugyanaz az emberbaráti szeretet s ugyanaz a hatalmas energia, mely minden megkezdett dolgot kedvező be-

násos, tankerületi főigazgató elnöklésével. Az erdélyi róm. k. th. statust, mint főtanhatóságot szentkatolnai Pál István, apátkanonak, a státus nagyjéremű referense képviselte, ki a vizsgálat megkezdése előtt fényes segédlettel ünnepélyes szent misét celebrált. A vizsgálatra 23 tanuló jelentkezett, kik közül 3 jelesen, 7 jól, 11 egyszerűen érettnak minősített; 2 tanuló 1-1 tárgyból visszavetített 2 óra, 1 tanuló pedig több tárgyból elégtelen jegyet kapván, teljes utazásútlásra utasított. Jelesen érettek: Boda Jenő, Nagy László és Péntes István; jól érettek: Erdősi Elemér, Fülöp Kálmán, Intze Balázs, Laczkó János, Martzy Mihály, Mike Elek és Pál Béla. Az első érettségi vizsgálat szép eredményéhez úgy a derék tanári karnak, mint a szorgalmas ifjúságnak őszintén gratulálunk.

— **Halálozás.** Horváth Rezső, nyitrai megyei szemlelei illetőségű IV-ik osztályos tanuló a kézdívasárhelyi róm. kath. főgimnáziumban, egy szelid-lelkű jó fiú, rövid, súlyos szenvedés után, vérmérgezés következtében a Rudolf-kórházban Kézdívasárhelyen mult szerdán meghalt. Szombaton délután helyezték a róm. kath. temető kertben, Nyitra megyéből idejött bánatos szülői jelenlétében, örök nyugalomra. A temetést — a melyre megjelentek a főgimnázium összes tanulója a tanári kar vezetése alatt — Búfáts Ferenc kerületi esperes, torjai plebános végezte Császár Bonaventura esztelneki házfőnök és Rada Elek segédlelkész segédkezdésével; a sirnál be-szentelés után a boldogult tanuló társai nevében Br. Apó Péter IV. o. tanuló mondott egyszerű, de szívből jött, megható bucsu beszédet s azzal a kesergő szülőök nagy bánatára elhantolták a szerény és kedves jó fiút. Sirjához, mint halljuk, tanuló társai közadakozásból síremléket emelnek. Aldás poraira.

— **Negyvülés** volt mult vasárnap Kézdívasárhelyen. A függetlenségi kör elnöksége rendezte s Rápothy Gábor, Csutak László a szabó ipartársulat elnöke, Dr. Sebestyén Dénos Marosvásárhely egyik orsz. képviselője és Molnár Emil beszélték, a mint egy 5-600 főnyi vidékről s helyből összegyűlt nép-hez, mely elfogadta azon javaslatot, hogy a választói jog kiterjesztésének, kisebb adócenzenus mellett, a régi jogok figyelembevételével mielőbb való eszközlése végett a képviselőházhhoz felirat küldessék.

— **Templomszentelés Gelenczén.** A gelenczei róm. kath. hitközség szép új templomát, mely még az 1900-ban nyugalomba vonult Csibý Tamás plebános, püspöki szentszéki tanácsos önfeláldozó tevékenysége folytán került tető alá s készült el a berendezés s a telek bekerítésén kívül — egészen, — mint biztos értesülés alapján írhatjuk, július 19-én fogja ünnepélyesen felszentelni Gróf Magyarhó Gusztáv Károly püspök a fáradhatatlan főpásztor, ki már jul. 17-én Torjára fog érkezni ottani hívei meglátogatására.

fejezésre tud juttatni. Ennek köszönhetjük, hogy elnök báróné betegsége nem hozott válságot intézetünkre, hogy nemcsak nem hanyatlottunk, hanem előre haladtunk. Az isten éltesse a nemes elnök grófnőt sokáig intézetünk ügyeinek vezetésére.

Hűség és megbecsülhetetlen munkatársaság volt elnök grófnőnek az intézet nagyjéremű igazgatója Nagy Károly, ki vezette az intézet beléletét, intézte a gazdaságot, végezte az összes irodai és adminisztrációs dolgokat s mindezt teljesítette sok tudással, tapintattal és bölcsességgel. Mi, kik ismerjük közel 3 évtizedes működését, legjobban tudjuk méltányolni az ő nagy érdemeit. Sok évi meddő kísérletezés után az ő esze készítette elő lassankint azt a rendszert, mely szakítva az ideális dolgokkal, az életnek igyekszik nevelni s bevégzett egy neket ad a társadalomnak. S ha kedvettől fogva volt siker és elrehaladás, abból elnök bárónén kívül legtöbb része neki van. Miként minden évben megtettük, fejezzük ki most is legteljesebb elismerésünket az igazgató urnak s kívánunk neki különösen több egészséget, hogy hasznos tevékenységét még sok éven át szentelhesse intézetünknek.

Az intézetben az árva anyai teendőket Nagy Károlyné igazgatónő teljesítette gondnal és szeretettel, az árvaikat hasznos házi ismeretekre tanította.

A szabászati osztályt Gáspár Róza képesített szabászati tanítónő vezette nagy szakértelemmel s kitűnő eredménnyel. Az ő tudásának köszönhető azon szép hírnév, melynek női szabászati iskolánk örvend.

— **Nyári mulatság.** A kézdívasárhelyi „Iparos Ifjúsági Egyesület” nyári mulatságát végre a harmadik határnapon, mult vasárnap elég kedvező sikerrel megtartotta. A táncmulatságon, melyet árboczmászás, kötélhúzás, lepényevés, zsákfutás s egyéb mulatságos dolgok előzték meg, városunk polgársága nem a legnagyobb számban vett részt, ez azonban nem gátolta a jóra való ifjúságot, hogy a legkedélyesebben mulasson a késő éjjeli órákig.

— **Adózók figyelmébe.** Háromszékvármegye területére vonatkozó, utadó kirovást az 1903-ik évre magukban foglaló lasjtromok f. évi július 1-15-ig az összes községekben a község házánál, városokban a városi adópénztárnál a nyugdíj vagy fizetés után fizetett egyenes adó alapján való kirovások a vármegyei főjegyzői irodában közszemlére kitétetnek. Esetleges felebbeszkések ezen idő alatt nyújtandók be a vármegyei közig. bizottságnál.

— **Merénylet az orosz cázár ellen.** Budapestre jun. 22-én érkezett sürgönyben Szentpétervárról jelentik: A cázár ellen ma reggel valaki merényletet akart elkövetni. Az illető csendőrtiszt egyenruhában volt és reálított a sétányát végző cázár. A lövés nem talált, a merénylet letartóztatották és a cázári palota őrségét mekkettőztették. A merénylet a nihilisták közé tartozik.

— **Halálozás** Baka Mihály volt kézdívasárhelyi kereskedő, utóbb kisegítő takarékpénztári írnok 38 éves korában f. hó 16-án Nagyszébenben meghalt. Korai halálát súlyos elmebaj okozta s ifjú özvegye sz. János Amália és kis leánykaja, özvegy édes anyja Baka Dánielné s köztisztvisletben álló családja gyászolják. Junius 18-án temették el Nagyszébenben. Béke hamvaira.

— **Üdvözlés a nőgyesülethez.** A kézdívasárhelyi Jótékony-Nőgyűlés 25 éves jubileuma alkalmából a következő atirat érkezett a Magyar Szent korona országainak vörös keresztgyűléstől: 2213. sz. A kézdívasárhelyi Jótékony Nőgyűlés igen tisztelt elnökségének Kézdívasárhely. Öszinte köszönettel vettük az igen tisztelt elnökségnek a kézdívasárhelyi Jótékony-Nőgyűlés 25 éves fennállásának emlékére rendezendő ünnepségekre szóló meghívóját. A jótékonyaság szolgálatában egy negyed századot eltöltöni s a hosszú évek hangya munkájára s az ennek nyomában járó eredményekre visszapillantani, lélekemelő mozzanat s mi, a kik alapszabályszerű feladatunkból kifolyólag az irgalom és szeretet művének minden ágazatában részt veszünk, bensőleg érzett ohajunknak adunk kifejezést, a midőn a Kézdívasárhelyi Jótékony-Nőgyűlés huszonegy éves fennállásához őszinte szerencse kívánatainkat fűzzük. Hazafias üdvözléssel: Budapest, 1903. évi Junius hó 12-én. Az igazgatóság Gróf Csekovics Endre elnök. Babarozsi Schwartz Ottó főgondnok.

A háztartási iskolában Nagy Sára szintén kőposított háztartás vezetőnő és Czigler Teréz mint kézi munka tanítónő tanítottak szorgalommal és sikerrel.

Ezen tanítónők a családokra beosztott csoportoknak is főnökei voltak.

Meg kell még említenem, hogy az intézet alap-nyagyonát az 5 tagból álló vagyonkezelő bizottság kezelte. Ezen bizottság tagjai: Dr. Bánffy Zsigmond elnök, ifj. Jakab István tak. pénzt. vezérigazgató, K. Császár József birtokos és kereskedő, Fejér Antal kereskedő, pénztáros, Benkő István birtokos és szesgyáros. Az intézet könyvvezetője pedig Benkő Gyula tak. pénzt. főkönyvelő volt.

Tisztelettel indítványozom, hogy a közgyűlés a vagyonkezelő bizottságnak s könyvelőnek a mult év folyamán teljesített önzetlen és buzgó munkálkodásáért fejezze ki jegyzőkönyvi elismerését.

Végül pedig mondjunk köszönetet mindazoknak, kik a segélyre oly nagyon rászorult intézetünk iránt a mult évben jó akaratot tanúsítottak s ezek közül különösen azon miniszteriumoknak, melyek anyagi támogatásban részesítették, Háromszékvármegye árvaszokének és elnöke Sára Tamás elnök urnak, ki mindig igaz jó akaratú volt intézetünk iránt.

Ezekben jelentésemet megtéve, tisztelettel kérem, hogy azt tudomásul venni méltóztassék.

Dobay János,
titkár.

— **Bereczk kegyelete.** A bereczki két kultúregyesület u. m. az „Olvasókör” és az „E. M. K. E. daloskör” tagjai nem régebben Dr. Tóth Samu összehívására és elnöke alatt értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy a község nagy születésének, Gábor Áronnak emlékére folyó évi július 2-án, Eresztvényben tartandó gyászünnepélyen képvisel-tetik magokat, a síremlékre koszorút helyeznek s a daloskör hazafias dalokat fog énekelni. A hazafias kegyeletre valló határozat dicséretére válik a derék községnek s mi itt örömmel adunk hírt a szép mozgalomról.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdívasárhelyi áll. polgári fiúiskola szorgalmas és jónagaviseletű tanulóinak megjutalmazására szívesen adományoz-tak: Csányi Gyula kir. tanfelügyelő ur 5 koronát. A kézdívasárhelyi Takarékpénztár, valamint a Kisegítő Takarékpénztár, ugyszintén a Paedagogiai társaság és Bálint Benedek rajztanár 10-10 koronát. Bartha János s. lelkész 5 koronát. Nagy Károly árvaházi igazgató 2 kor., Turóczy László könyvkereskedő 2 kor., 20 fil., az iskola önképzőkör 9 koronát. Összesen 63 kor. 20 fil. Tiszt. Szibó Jenő ev. ref. lelkész 2 drb értékes könyvet és Bálint Benedek 2 rajzeszközt. A jónagaviseletre és szorgalomra buz-dító szíves adományozók fogadják a megjutalmazott tanulókat és a tantestület nevében kifejezett hálás köszönetet. Kézdívasárhely, 1903. junius 24. Baló László, igazgató.

— **Ujság nélkül** ma már művelt ember igazán nem élhet. Legyen a gazdának bármennyi a teendője, válságos belső és külső politikai események között még sem zárkozhatik el az ujságolvasásól ő sem. Ily körülmények közt valóban nem is szükséges a magyar olvasóközönség figyelmét külön felhívni arra, hogy új évfolyad küszöbén állunk. Erre való tekintettel egyszerűen utalunk arra, hogy ma napilap-jainak közt legfüggetlenebb, legszabadelvűbb tagadhatatlanul a Pesti Hírlap. Jó politikával legváltozat-osabb tartamát egyesíti, úgy hogy ma legtöbb olvasni valót ad lapjaink között. Egy napilap sem jelenik meg napról-napra oly terjedelemben, mint a Pesti Hírlap (28-32 oldal); vasárnapi és ünnepi számai pedig egész kötetek. S bár eszerint az olvasó előfizetési árért (negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fill.) legtöbbet ad, rendkívüli kedvezményül a karácsony előtti héten nagy képes naptárt is ajándékoz minden előfizetőjének. Azért hívjuk fel erre most a figyelmet, mert a Pesti Hírlap nagy képes naptárát 1904-re csak azok kapják meg, akik legalább július óta szakadatlanul előfizetői a lapnak. Levelezőlapon kifejezett ohajra mutatványszámokat is küld a Pesti Hírlap kiadóhivatala (Budapest, V. Váci-körút 78.)

— **Rákóczi album.** A Rákóczi szabadság-harcz kétszázados évfordulója alkalmából értékes, becses és időszerű ajándékkal kedveskedik olvasói-nak a legrégibb és legnagyobb, legjobban szerkesztett, független irányú magyar napilap: az Egyetértés, Egy Rákóczi-album lesz ez a kiválóan becses díszmunka, a melynek nagyobbik fele a kétszázszetendős dicső események írásban és képben való ismertetésének és bemutatásának lesz szánva. A Rákóczi-korszak lesz tehát az album fő tárgya. Ezen felül persze az év minden kimagasló eseményének és a magyarság minden nagy érdekének jut tér az albumban s lesz ezeken kívül nagy irodalmi része is, a mely díszére válik majd minden könyvtárnak. Mutatónl ez albumból minden ujonnan belépő előfizetőnek a kiadóhivatal azonnal küld teljesen ingyen és bérmentesen egy gyönyörű kartonlapot, a mely Kossuth Lajos leghívebb arc képe. Nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, a legkitűnőbb regények nagy események idején külön kiadások és külön mellékletek sohasem maradnak el. Az Egyetértés megrendelhető egy hónapra 1 frt 80 krért a kiadóhivatalban: Budapest, IV. Vármegye-utca 11. szám.

— **Köszönet.** Mindazok, kik elhunyt férjem Simon János galaczi tanító betegsége, halála és temetése alkalmából nemesszívűvel vigasztalásunkra jónni kegyeskedtek: fogadják e helyen családunk hálás köszönetét. Kézdívasárhely, jun. 20. Özv. Simon Jánosné sz. János Róza.

H i r d e t é s e k.

2250—903. Sz. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács Károly végrehajtónak Gáspár Mária végrehajtást szenvedő elleni 56 korona tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék, (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő, s Szőre község határára fekvő, a szőresei 77. számú tjkvben foglalt 197., 198/a/1. hrsz. ingatlanra 379 kor., a szőresei 781. sz. tjkvben 30., 31., 32., 33. hrsz. ingatlanra 469 korona, összesen 848 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a 77 sz. tjkvben C. 1. alatt, és a 781. sz. tjkvben C. 24. alatt bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül, az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi augusztus hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor Szőre község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében

a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. j.-bíró, mint tkvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1903. évi május hó 8-án.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

(135. 1—1.)

2249/903. szám tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Stürzel Antalné Deák Mária végrehajtónak Szőresei Gábor és neje Szőresei Ilona végrehajtást szenvedő elleni 54 korona tökékövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő, Szőre község határára fekvő, a szőresei 522. sz. tjkvben 1223., 1224. hrsz. ingatlanra 230 kor., a 434., 435., 436. hrsz. ingatlanra 83 kor., a 720., 728., 729., 732. hrsz. ingatlanra 290 kor., a 838. hrsz. ingatlanra 429 kor., az 1048. hrsz. ingatlanra 174 kor., az 1215. hrsz. ingatlanra 168 kor., az 1791. hrsz. ingatlanra 82 kor., a szőresei 524. sz. tjkvben 1725., 1726. hrsz. ingatlanra 714 kor., a 3005., 3006., 3007., 3008. hrsz. ingatlanra 444 kor., a szőresei 554. sz. tjkvben 1212/3. 1213/1. hrsz. ingatlanra 74 kor., az 1213/2., 1214. hrsz. ingatlanra 56 kor., összesen 2753 kor.-ban ezennel meg

állapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatl. az 1903. évi augusztus hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor Szőre község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1903. évi május hó 9. napján.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

(134. 1—1.)

378—1903. vég. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbírósnak 1903. V. 305/2. számú végzése következtében Kelemen Lajos sepsiszentgyörgyi

ügyvéd által képviselt K.-Polyán község javára Kis Farkas, Kis Antal, Kis Károly és Nagy Ferencz eszterlaki lakosok ellen 532 korona 40 f. s járuléka erejéig, 1903. évi április, május 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2220 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lovak, tehenek, borjúk, szekerek és tulkok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. 305/2. számú végzése folytán 532 K. 40 f. tökékövetelés, ennek megítelt napjától járó kamatai 1/2%-o váltódíj és eddig összesen 94 korona 34 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig az eszterlaki község házánál, esetleg a helyszínén leendő eszközlésére, 1903. évi jun. 29-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alól is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt K.-vásárhely, 1903. évi június hó 17. napján.

(136. 1—1.) Mánya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó

IFJ. JANC SÓ MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kornak megfelelő, teljesen

UJ KÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorsajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, **könyvnyomdát gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kíváncsnak láttam, hogy **könyvnyomdát**

könyvkötésszettel

is kibővítem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

új könyvnyomdában

minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m.: folyóiratokat, diszműveket, falragaszokat, gyászlapokat, községi és ügyvédi nyomtatványokat, eljegyzési-, menyegzői- és bál meghívókat stb. stb. **rendkívüli olcsó árak mellett**, izlésesen, eszinosan állíthatok elő, pontos kiszolgálás mellett.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdában készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak eszinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. május hó.

Mély tisztelettel:

Háromszékvármegye nyomtatványszállítója.

IFJ. JANC SÓ MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyen.